

(กสม. แถลงข่าวเด่นประจำสัปดาห์ ครั้งที่ 30/2566)

กสม. ร่วมภาคีเครือข่ายจัดสมัชชาสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2566 ขับเคลื่อนงาน 5 ประเด็นสิทธิสำคัญ
ภายใต้แนวคิด “ศักดิ์ศรี เสรีภาพ ความเสมอภาค และความยุติธรรมสำหรับทุกคน”
- ชีพนักงานสอบสวนดำเนินคดีการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศต่อเด็กล่าช้า
เป็นการละเมิดสิทธิการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

วันที่ 17 สิงหาคม 2566 เวลา 10.30 น. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) โดยนายวัสส์ถ์ ภัยหลีกถึ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและนายพิทักษ์พล บุญยมาลิก เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แถลงข่าวเด่นประจำสัปดาห์ครั้งที่ 30/2566 โดยมีวาระสำคัญ ดังนี้

1. กสม. ร่วมภาคีเครือข่ายจัดสมัชชาสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2566 ขับเคลื่อนงานสิทธิ
ในกระบวนการยุติธรรม สิทธิชุมชนและสิ่งแวดล้อม สถานะบุคคล การจัดการเลือกปฏิบัติ และการแก้ไข
ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

นายพิทักษ์พล บุญยมาลิก เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเปิดเผยว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) มีกำหนดจัดงานสมัชชาสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2566 : 75 ปี
ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ภายใต้แนวคิด “ศักดิ์ศรี เสรีภาพ ความเสมอภาค และความยุติธรรม
สำหรับทุกคน” ระหว่างวันที่ 23 – 24 สิงหาคม 2566 ณ ห้องวายุภักษ์ 3 – 4 ชั้น 4 โรงแรมเซ็นทรา บายเซ็นทารา
ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ
รับฟังความคิดเห็นจากองค์กรภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนต่อสถานการณ์สิทธิมนุษยชนและข้อเสนอแนะ
เชิงนโยบายการแก้ไขปัญหาให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างยั่งยืน รวมถึงเพื่อเป็นการแสดงเจตนารมณ์ร่วมกัน
ในการขับเคลื่อนงานสิทธิมนุษยชนของประเทศ

ในปี 2566 นี้เป็นปีที่ 2 ของการจัดงานสมัชชาสิทธิมนุษยชนระดับชาติ โดย กสม. ได้ร่วมกับภาคี
เครือข่ายขับเคลื่อน 5 ประเด็นสิทธิมนุษยชนที่สำคัญ ประกอบด้วย (1) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม ว่าด้วย
การผลักดันการบังคับใช้ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย
พ.ศ. 2565 ให้มีประสิทธิภาพและการผลักดันการบริหารจัดการทะเบียนประวัติอาชญากร (2) สิทธิชุมชน
และสิ่งแวดล้อม เป็นการระดมข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมาย พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. และกฎหมายวิธีพิจารณาคดีสิ่งแวดล้อม การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทาง
สิ่งแวดล้อม ตลอดจนการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมในระดับยุทธศาสตร์

(3) การแก้ไขปัญหากลุ่มสถานะบุคคล เป็นการระดมความคิดเห็นต่อแนวทางและกลไก
การขับเคลื่อนนโยบายเพื่อขจัดความไร้รัฐไร้สัญชาติของประเทศไทย (4) การจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล
ว่าด้วยการขับเคลื่อนกฎหมายกลางเพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล การขับเคลื่อนกฎหมายคุ้มครอง

พนักงานบริการ (Sex worker) ข้อเสนอในการยกเลิกการตรวจหาเชื้อเอชไอวีในการทำงาน รวมทั้งการแก้ไข
ปัญหาการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในใบรับรองแพทย์เกินความจำเป็น

และ (5) การแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เป็นการระดมความเห็นต่อปัญหาและอุปสรรค
ในการบังคับใช้กฎหมาย เช่น พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 พ.ร.บ.
ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ตลอดจนประเด็นการพัฒนา
กลไกในการให้ความคุ้มครองช่วยเหลือ และเยียวยาเหยื่อผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง โดยสังคมมีส่วนร่วม
รวมถึงแนวทางในการเสริมสร้างทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

“การขับเคลื่อน 5 ประเด็นสิทธิมนุษยชนที่สำคัญดังกล่าว เป็นการดำเนินงานของ กสม. ร่วมกับ
เครือข่ายภาคประชาสังคม ภาครัฐ และภาคเอกชน มาอย่างต่อเนื่องในปีที่ผ่านมา โดยในงานสมัชชา
สิทธิมนุษยชนครั้งนี้ ภาคีเครือข่ายจะได้ร่วมกันนำเสนอข้อคิดจากทั้ง 5 ประเด็น และจะมีการประกาศ
เจตนารมณ์ร่วมพลังขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชนร่วมกัน ซึ่งประชาชนหรือผู้ที่สนใจสามารถติดตาม
รับชมการถ่ายทอดสดประเด็นการพูดคุยและสาระในงานได้ทาง Facebook Live สำนักงานคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในวันที่ 24 สิงหาคม 2566 นี้” นายพิทักษ์พล กล่าว

**2. กสม. ชี้กรณีพนักงานสอบสวนดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับเพศต่อเด็กกล้าซ่า เป็นการละเมิดสิทธิฯ
ให้ ดร. สอบสวนลงโทษผู้กระทำผิด ส่ง ป.ป.ช. พิจารณาดำเนินการฐานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่**

นายวสันต์ ภัยหลิกดิ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เปิดเผยว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ (กสม.) ได้รับเรื่องร้องเรียนจากมูลนิธิสายเด็ก ระบุว่า เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2562 ผู้เสียหายซึ่งเป็น
เยาวชนหญิงอายุ 13 ปี ได้ถูกเยาวชนชายรายหนึ่งล่วงละเมิดทางเพศ มารดาและผู้เสียหายได้แจ้งความ
ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลร่มเกล้า (ผู้ถูกร้อง) แต่จนถึงวันที่ร้องเรียนตามคำร้องนี้
เมื่อเดือนกันยายน 2565 ยังไม่มีความคืบหน้าในการดำเนินคดี ส่งผลให้ผู้เสียหายมีภาวะป่วยเป็นโรคซึมเศร้า
และไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย จึงขอให้ตรวจสอบและเร่งรัดการดำเนินคดี

กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 68
กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ในการจัดระบบบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทุกด้านให้มีประสิทธิภาพ สะดวก
และรวดเร็ว ประกอบกับคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ 419/2556 เรื่องการอำนวยความสะดวกยุติธรรม
ในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวน และมาตรการการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา
ลงวันที่ 1 กรกฎาคม 2556 กำหนดให้มีการแจ้งความคืบหน้าของคดีให้ผู้แจ้งความร้องทุกข์ทราบ

จากการตรวจสอบข้อเท็จจริง รับฟังเป็นที่ยุติว่า นับตั้งแต่วันที่พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาล
ร่มเกล้าได้รับแจ้งความลงบันทึกประจำวันเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2562 กระทั่งปัจจุบันระยะเวลาล่วงเลยมากกว่า
4 ปี ผู้ถูกร้องไม่ได้ดำเนินการใด ๆ ตามหน้าที่และอำนาจที่กฎหมายกำหนดแม้มารดาผู้เสียหายและผู้เสียหาย
ได้ติดตามขอทราบความคืบหน้าในการดำเนินคดีจากผู้ถูกร้องหลายครั้งก็ตาม เป็นเหตุให้มารดาผู้เสียหาย

และผู้เสียหายต้องร้องเรียนต่อมูลนิธิพิทักษ์สตรี และมูลนิธิสายเด็ก 1387 อันนำมาสู่การร้องเรียนต่อ กสม. เพื่อขอให้ตรวจสอบและเร่งรัดการดำเนินคดี อย่างไรก็ตาม หลังจากร้องเรียนได้ประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้แก่ผู้เสียหายโดยมีหนังสือขอทราบผลการดำเนินคดีไปยังผู้ถูกร้อง 3 ครั้ง แต่ก็ไม่ได้รับการตอบกลับ หรือแจ้งผลดำเนินการแต่อย่างใด

กสม. เห็นว่า การที่ผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการสอบสวนคดีและไม่ปฏิบัติหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก ทำให้ผู้เสียหายไม่ได้รับการช่วยเหลือเยียวยา และไม่ได้รับการคุ้มครองด้วยความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรม แม้ภายหลังจากที่มีการตรวจสอบกรณีตามคำร้องเรียนนี้ ผู้ถูกร้องจะชี้แจงว่าได้ออกเลขคดีอาญา ลงวันที่ 3 พฤษภาคม 2566 แจ้งสิทธิการขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญา และออกหมายเรียกผู้ถูกกล่าวหาเพื่อมารับทราบข้อกล่าวหา พร้อมกับแจ้งว่าจะดำเนินการให้เสร็จสิ้น โดยเร็วแล้วก็ตาม ก็เป็นเพียงการดำเนินการในหน้าที่ที่ผู้ถูกร้องจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายอยู่แล้ว แต่ความล่าช้าที่ผู้ถูกร้องก่อให้เกิดขึ้นย่อมกระทบสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของมารดาผู้เสียหายและผู้เสียหาย จึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

นอกจากนี้ การที่ผู้ถูกร้องละเลยการปฏิบัติหน้าที่ ยังอาจเข้าข่ายละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ที่ผู้ถูกร้องจะต้องดำเนินการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด จึงเห็นควรส่งรายงานฉบับนี้ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ต่อไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มาตรา 6 วรรคหนึ่ง

ด้วยเหตุผลข้างต้น กสม. ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2566 จึงเห็นควรมีข้อเสนอแนะไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตร.) สรุปได้ดังนี้

ให้ ตร. เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญาตามคำร้องกรณีนี้ โดยเร่งนำตัวผู้ถูกกล่าวหามาดำเนินคดี และสรุปสำนวนการสอบสวนเสนอพนักงานอัยการตามกระบวนการของกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้แจ้งความคืบหน้าการสอบสวนคดีให้แก่ผู้เสียหายทราบตามกำหนดระยะเวลาในคำสั่ง ตร. ที่ 419/2556 ลงวันที่ 1 กรกฎาคม 2556 พร้อมกันนี้ ให้ตรวจสอบให้ได้ข้อเท็จจริงว่า กรณีความล่าช้าดังกล่าวเป็นการกระทำในอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนผู้ใด และให้ดำเนินการทางวินัยตามกฎหมาย

นอกจากนี้ ให้ ตร. นำคู่มือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามหลักสิทธิมนุษยชนที่เผยแพร่บนเว็บไซต์ของสำนักงาน กสม. โดยเฉพาะในส่วนมาตรฐานสิทธิมนุษยชนสากลและแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจไปซักซ้อม ทบทวน และอบรมให้ความรู้เจ้าหน้าที่ในสังกัด เพื่อเป็นการป้องกันการกระทำที่อาจนำไปสู่การละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อไปในอนาคต ทั้งนี้ให้สั่งการสถานีตำรวจทั่วประเทศให้ตรวจสอบและเร่งรัดการดำเนินคดีที่อยู๋ในการสืบสวนสอบสวนที่ล่วงเลยระยะเวลาอันสมควรแล้ว เพื่อให้ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกตามกฎหมายต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

17 สิงหาคม 2566